

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2017. december 20.*

„Előzetes döntéshozatal – 6/2002/EK rendelet – Közösségi formatervezési minták – A 110. cikk (1) bekezdése – Az oltalom hiánya – Úgynevezett »javítási« záradék – Az »összetett termék alkotóelemének« fogalma – Az összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló javítása – Intézkedések, melyeket a hasznosítónak annak érdekében kell elfogadnia, hogy az úgynevezett »javítási« záradéokra hivatkozhasson – Utángyártott gépjármű-keréktárca, amely azonos az eredeti keréktárca formatervezési mintájával”

A C-397/16. és C-435/16. sz. egyesített ügyekben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek tárgyában, amelyeket a Corte d'appello di Milano (milánói fellebbviteli bíróság, Olaszország), illetve a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) a Bírósághoz 2016. július 18-án, illetve augusztus 4-én érkezett, 2016. június 15-i, illetve június 2-i határozataival terjesztett elő

az **Acacia Srl**

és

a **Pneusgarda Srl** (fizetésképtelenségi eljárás alatt),

az **Audi AG** (C-397/16),

valamint

az **Acacia Srl**,

Rolando D'Amato

és

a **D^r. Ing. h.c. F. Porsche AG** (C-435/16)

között folyamatban lévő eljárásokban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: M. Ilešič tanácselnök (előadó), A. Rosas, C. Toader, A. Prechal és E. Jarašiūnas bírák,

főtanácsnok: H. Saugmandsgaard Øe,

hivatalvezető: R. Schiano tanácsos,

* Az eljárás nyelvei: német és olasz.

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2017. június 14-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az Acacia Srl és R. D'Amato képviseletében F. Munari, M. Esposito és A. Macchi avvocati, valamint B. Schneiders, D. Treue és D. Thoma Rechtsanwälte,
- az Audi AG képviseletében G. Hasselblatt Rechtsanwalt, valamint M. Cartella és M. Locatelli avvocati,
- a D^r. Ing. h.c. F. Porsche AG képviseletében B. Ackermann és C. Klawitter Rechtsanwälte,
- az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítői: M. Santoro, S. Fiorentino és L. Cordi avvocati dello Stato,
- a német kormány képviseletében T. Henze, M. Hellmann és J. Techert, meghatalmazotti minőségben,
- a francia kormány képviseletében D. Segoin, meghatalmazotti minőségben,
- a holland kormány képviseletében M. Bulterman és H. Stergiou, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében J. Samnadda, V. Di Bucci és T. Scharf, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2017. szeptember 28-i tárgyaláson történt meghallgatását követően, meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek a közösségi formatervezési mintáról szóló, 2001. december 12-i 6/2002/EK tanácsi rendelet (HL 2002. L 3., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 27. kötet, 142. o.; a továbbiakban: rendelet) 110. cikke (1) bekezdésének az értelmezésére vonatkoznak.
- 2 E kérelmeket két jogvita keretében terjesztették elő, melyek egyrészt az Acacia Srl, és másrészt a Pneusgarda Srl (fizetési képtelenségi eljárás alatt) és az Audi AG, illetve egyrészt az Acacia és a kezelője, Rolando D'Amato, és másrészt a D^r. Ing. h.c. F. Porsche AG (a továbbiakban: Porsche) között vannak folyamatban az Audi és a Porsche tulajdonában álló közösségi formatervezési mintáknak az Acacia általi állítólagos bitorlása miatt.

Jogi háttér

A szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodás

- 3 A szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodást (kihirdette: az 1998. évi IX. törvény) a többoldalú tárgyalások uruguayi fordulóján (1986–1994) elért megállapodásoknak a Közösség nevében a hatáskörébe tartozó ügyek tekintetében történő megkötéséről szóló, 1994.

december 22-i 94/800/EK tanácsi határozattal (HL 1994. L 336., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 21. kötet, 80. o.) hagyták jóvá. A 26. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A tagok rendelkezhetnek az ipari mintaoltalom hatálya alól meghatározott kivételekről, feltéve, hogy az ilyen kivételek nem észszerűtlenül ellentétesek az oltalmazott ipari minta szokásos hasznosításával, és nem sértik aránytalanul a mintaoltalom jogosultja jogos érdekeit, figyelembe véve harmadik felek jogos érdekeit is.”

Az uniós jog

A 98/71/EK irányelv

- 4 A formatervezési minták oltalmáról szóló, 1998. október 13-i 98/71/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 1998. L 289., 28. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 21. kötet, 120. o.) (19) preambulumbekzdése a következőket állapítja meg:

„mivel ennek az irányelvnek a gyors elfogadása számos ipari ágazat vonatkozásában sürgőssé vált; mivel a jelenlegi szakaszban nem lehetséges a tagállamoknak az oltalomban részesülő formatervezési minták valamely összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló javítás céljából történő hasznosítására vonatkozó jogszabályainak teljes körű közelítése olyan esetekben, amikor a termék, amelyben a minta megtestesül, illetve amelyre a mintát alkalmazzák, olyan összetett termék alkotóelemét képezi, amelynek megjelenésétől az oltalomban részesülő formatervezési minta függ; mivel a tagállamoknak az oltalomban részesülő formatervezési minták összetett termék javítása céljából történő hasznosítására vonatkozó jogszabályai teljes körű közelítésének hiánya nem képezheti akadályát a nemzeti formatervezési mintaoltalmi jogszabályok olyan egyéb rendelkezései közelítésének, amelyek a leginkább közvetlenül befolyásolják a belső piac működését; mivel ebből az okból a tagállamok hatályban tartják az alkotóelemek formatervezési mintájának az összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló javítás céljából történő hasznosítására vonatkozó, a szerződéssel összhangban álló rendelkezéseket, illetve amennyiben az ilyen hasznosítással kapcsolatban új rendelkezést vezetnek be, e rendelkezések célja kizárólag az ilyen alkotóelemek piacának liberalizálása lehet; [...]”

- 5 Az említett irányelv „Átmeneti rendelkezés” című 14. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az irányelvre vonatkozó módosításoknak a Bizottság által a 18. cikk rendelkezéseivel összhangban tett javaslata alapján történő elfogadásáig a tagállamok hatályban tartják az összetett termék alkotóelemét képező termékre alkalmazott vagy az ilyen termékben megtestesülő mintának az összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló javítás céljából történő hasznosítására vonatkozó meglévő rendelkezéseket, és azokat csak akkor módosítják, ha a módosítás az ilyen alkotóelemek piacának liberalizálására irányul.”

A 6/2002 rendelet

- 6 A 6/2002 rendelet (1), (9) és (13) preambulumbekzdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A Közösség egész területén egységes hatályú és azonos oltalomban részesülő közösségi formatervezésminta-oltalom megszerzésének egységes rendszere előmozdítaná a Közösség Szerződésben megállapított célkitűzéseinek megvalósulását.

[...]

(9) E rendeletnek a formatervezésiminta-oltalmi jogra vonatkozó alapvető rendelkezéseit a 98/71/EK irányelv megfelelő rendelkezéseivel összhangba kell hozni.

[...]

(13) A 98/71/EK irányelv útján nem valósítható meg a tagállamoknak az oltalomban részesülő formatervezési minták valamely összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló javítás céljából történő hasznosítására vonatkozó jogszabályainak teljes körű közelítése olyan esetekben, amikor a termék, amelyben a minta megtestesül, illetve amelyre a mintát alkalmazzák, olyan összetett termék alkotóelemét képezi, amelynek megjelenésétől az oltalomban részesülő formatervezési minta függ. A Bizottság az említett irányelv egyeztető eljárásának keretében vállalta, hogy az irányelv átültetésére megállapított határidő lejártát követő három év elteltével – különös tekintettel a leginkább érintett iparágakra – megvizsgálja az irányelv rendelkezéseinek következményeit. E körülményeknek megfelelően helyénvaló, hogy mindaddig, amíg a Tanács – a Bizottság javaslata alapján – ki nem alakítja politikáját e kérdésben, közösségi formatervezési mintaként nem részesülhet oltalomban az összetett termék alkotóelemét képező olyan termékre alkalmazott, vagy olyan termékekben megtestesülő formatervezési minta, amely az összetett termék eredeti megjelenéséhez szükségképpen igazodik, feltéve hogy azt az összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló javítás céljából hasznosítják.”

7 E rendelet 3. cikke a következőképpen rendelkezik:

„E rendelet alkalmazásában:

- a) »formatervezési minta«: a termék egészének vagy részének megjelenése, amelyet magának a terméknek, illetve a díszítésének külső jellegzetességei – különösen a rajzolat, a körvonalak, a színek, az alak, a felület, illetve az anyagok jellegzetességei – eredményeznek;
- b) »termék«: bármely ipari vagy kézműipari árucikk ideértve – egyéb mellett – azokat a részeket is, amelyeket valamely összetett termékben való összeállításra szántak, továbbá a csomagolást, a kikészítést, a grafikai jelzéseket és a nyomdai betűformákat, a számítógépi programok kivételével;
- c) »összetett termék«: az olyan alkotóelemekből álló termék, amelyek eltávolításával a termék szétszedhető és utána újból összeállítható.”

8 Az említett rendeletnek „Az oltalmazhatóság feltételei” című 4. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A formatervezési minta akkor részesülhet közösségi formatervezésiminta-oltalomban, ha új és egyéni jellegű.

(2) Az összetett termék alkotóelemét képező termékre alkalmazott vagy ilyen termékben megtestesülő mintát akkor kell újnak és egyéni jellegűnek tekinteni, ha

- a) az alkotóelem az összetett termékbe történt beillesztését követően is látható marad annak rendeltetésszerű használata során; és
- b) az alkotóelem látható külső jellegzetességei önmagukban is megfelelnek az újdonság és az egyéni jelleg követelményeinek.

(3) A (2) bekezdés a) pontja értelmében a »rendeltetésszerű használat« a végső felhasználó részéről történő használat, amely a fenntartást, a karbantartást, illetve a javítást nem foglalja magában.”

- 9 E rendelet 19. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A lajstromozott közösségi formatervezésiminta-oltalom alapján a mintaoltalom jogosultjának kizárólagos joga van a minta hasznosítására és arra, hogy a mintát engedélye nélkül hasznosító harmadik személyekkel szemben fellépjen. Hasznosításnak minősül különösen annak a terméknek az előállítása, forgalomba hozatalra [helyesen: értékesítésre] való felkínálása, forgalomba hozatala, behozatala, kivitele, használata és e célokból való raktáron tartása, amelyre a mintát alkalmazzák, illetve amelyben a minta megtestesül.”

- 10 A 6/2002 rendeletnek az „Átmeneti rendelkezés” címet viselő 110. cikke a következőket írja elő:

„(1) E rendeletnek a Bizottság ilyen tárgyú javaslata alapján történő módosítása hatálybalépésig a közösségi formatervezésiminta-oltalom nem terjed ki az összetett termék alkotóelemét képező termék mintájának a 19. cikk (1) bekezdése értelmében történő hasznosítására, ha az az összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló javítását célozza.

(2) A Bizottság (1) bekezdésben említett javaslatát azokkal a módosításokkal együtt kell benyújtani és megvizsgálni, amelyeket a Bizottság a 98/71/EK irányelv 18. cikke értelmében ugyanazon tárgyban javasol.”

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

A C-397/16. sz. ügy

- 11 Az Audi több könnyűfém gépjármű-keréktárcsára vonatkozó közösségi formatervezési minta jogosultja.
- 12 Az Acacia a WSP Italy márkával könnyűfém keréktárcsákat gyárt, amelyeket a saját, többnyelvű internetes oldalán forgalmaz. A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint e keréktárcsák közül bizonyosak azonosak az Audi könnyűfém keréktárcsáival. Az Acacia által gyártott keréktárcsákat a NOT OEM jelzéssel látták el, amely azt jelenti, hogy azt nem eredeti berendezésként gyártották. Az e termékeket kísérő kereskedelmi és műszaki dokumentáció, az eladási számlák és az Acacia internetes oldala jelzi, hogy a szóban forgó keréktárcsákat kizárólag abból a célból értékesítik, hogy azok a javításhoz cserealkatrészként szolgáljanak.
- 13 Az Audi keresetet indított a Tribunale di Milano (milánói bíróság, Olaszország) előtt lényegében annak megállapítása iránt, hogy a szóban forgó keréktárcsáknak az Acacia általi gyártása és forgalmazása a közösségi formatervezési mintáinak a bitorlását valósítja meg. E bíróság helyt adott e keresetnek.
- 14 Az Acacia az ítélettel szemben fellebbezést terjesztett a Corte d'appello di Milano (milánói fellebbviteli bíróság, Olaszország) elé. Ezen utóbbi, miután többek között megállapította azt, hogy az olasz bíróságoktól és a más tagállamokból származó határozatok ellentmondásosak az úgynevezett „javítási” záradék alkalmazásával kapcsolatban, komoly kételyeknek adott hangot a 6/2002 rendelet 110. cikke (1) bekezdésének értelmezését érintően.
- 15 E körülmények között a Corte d'appello di Milano (milánói fellebbviteli bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Ellentétes-e a) az áruknak a belső piacon való szabad mozgására és a belső piacon történő szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó elvével; b) az európai versenyszabályok és a belső piac liberalizációjára vonatkozó szabályok hatékony érvényesülésének elvével; c) az uniós jog hatékony érvényesülésének és az Európai Unión belüli egységes alkalmazásának elvével; d) a másodlagos uniós jogi rendelkezésekkel, így a 98/71 irányelvvel és különösen annak 14. cikkével, az Európai

Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (3) bekezdésének a gépjárműágazatbeli vertikális megállapodások és összehangolt magatartások csoportjaira történő alkalmazásáról szóló, 2010. május 27-i 461/2010/EU bizottsági rendelet (HL 2010. L 129., 52. o.,) 1. cikkével és [az Egyesült Nemzetek Szervezete Európai Gazdasági Bizottságának (ENSZ-EGB) a gépkocsik és pótkocsijaik kerekeinek jóváhagyására vonatkozó egységes rendelkezésekről szóló, 124. sz.] előírásával (HL 2006. L 375., 604. o.,) a 6/2002 rendelet javítási záradékot magában foglaló 110. cikkének olyan értelmezése, amely az összetett termék javításának és eredeti megjelenése helyreállításának lehetővé tétele tekintetében kizárja az összetett termék (gépjármű) alkotóelemének fogalmából a külső megjelenésében a gyári termék eredeti keréktárcsájának megfelelő, a hivatkozott 124. sz. előírás alapján jóváhagyott, utángyártott keréktárcsákat?

- 2) Az első kérdésre adott nemleges válasz esetén, amennyiben egyensúly áll fenn az első kérdésben foglalt érdekek között, ellentétes-e a lajstromozott formatervezési mintákra vonatkozó kizárólagos ipari jogokkal kapcsolatos szabályokkal a javítási záradéknak az ügyfelek által választható, utángyártott kiegészítő termékekre való alkalmazása, feltételezve, hogy a javítási záradék kizárólag a kötött formájú pótalkatrészekre, vagyis azon alkotóelemekre vonatkozóan értelmezhető megszorítóan, amelyek formáját az összetett termék külső megjelenése tekintetében lényegében megváltoztathatatlan módon határozták meg, a többi alkotóelem pedig nem helyettesíthető, továbbá az ügyfél ízlésének megfelelően nem alkalmazható szabadon?
- 3) A második kérdésre adott igenlő válasz esetén az utángyártott keréktárcsák gyártójának milyen intézkedéseket kell elfogadnia a javítást és az összetett termék eredeti külső megjelenésének helyreállítását szolgáló termékek jogszerű forgalmazásának biztosítása érdekében?”

A C-435/16. sz. ügy

- 16 A Porsche több könnyűfém gépjármű-keréktárcsára vonatkozó közösségi formatervezési minta jogosultja.
- 17 Az Acacia által gyártott keréktárcsákat Németországban az Acaciának a végső felhasználókhoz címzett, német nyelvű internetes oldalán forgalmazzák. A kérdést előterjesztő bíróság szerint e keréktárcsák közül egyesek azonosak a Porsche könnyűfém keréktárcsáival. Az említett bíróság megállapítja, hogy az Acacia szerint az általa gyártott, és a Porsche járművekhez szánt keréktárcsák csupán e gyártó járműveihez használhatóak. A Porsche az említett bíróság előtt azzal érvel, hogy a szóban forgó keréktárcsák közül bizonyosakat olyan színekben és méretekben is kínálnak, amelyek nem felelnek meg az eredeti terméknek.
- 18 A Porsche keresetet indított a Landgericht Stuttgart (stuttgarti regionális bíróság, Németország) előtt lényegében annak megállapítása iránt, hogy a szóban forgó keréktárcsáknak az Acacia általi gyártása és forgalmazása a Porsche közösségi formatervezési mintáinak a bitorlását valósítja meg. E bíróság helyt adott e keresetnek.
- 19 Miután az Acacia és R. D'Amato által előterjesztett fellebbezést elutasították, ezen utóbbiak a kérdést előterjesztő bíróság előtt felülvizsgálati kérelmet terjesztettek elő. Ezen utóbbi bíróság megállapítja, hogy e felülvizsgálati kérelem sikeressége attól a kérdéstől függ, hogy az Acacia hivatkozhat-e a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdésében szereplő úgynevezett „javítási” záradéokra. Márpedig e rendelkezés értelmezése több nehézséget is felvet.

- 20 E körülmények között a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Csak az alakjukban meghatározott, vagyis olyan alkatrészekre alkalmazható-e a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdése szerinti védelmi korlát, amelyek formáját alapvetően megváltoztathatatlan módon meghatározza az összetett termék megjelenése, és ezzel az ügyfelek által nem szabadon választható, mint például a gépjárművek keréktárcsái?
 - 2) Amennyiben az első kérdésre adott válasz nemleges: kizárólag az eredeti termékkel azonos kialakítású, azaz színében és méretében is azonos termékek kínálatára alkalmazható-e a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdése szerinti védelmi korlát?
 - 3) Amennyiben az első kérdésre adott válasz nemleges: csak akkor hivatkozhat-e a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdése szerinti védelmi korlátra a kereset tárgyát képező mintát főszabály szerint sértő termék eladója, ha az eladó objektíve biztosítja, hogy terméke kizárólag javítási és nem más célokat szolgál, például az összetett termék bővítését vagy egyedi kialakítását?
 - 4) A harmadik kérdésre adandó igenlő válasz esetén: milyen intézkedéseket kell tennie a kereset tárgyát képező mintát főszabály szerint sértő termék eladójának annak objektív biztosítása érdekében, hogy terméke kizárólag javítási, és nem más célokat szolgál, például az összetett termék bővítését vagy egyedi kialakítását? Elegendő-e,
 - a) hogy az eladó az értékesítési tájékoztatóban feltünteti az utalást, hogy az értékesítés kizárólag az összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló javítást célozza, vagy
 - b) az eladónak attól kell függővé tennie a szállítást, hogy az átvevő (kereskedő és fogyasztó) írásban nyilatkozik arról, hogy csak javítási célokra használja a kínált terméket?”
- 21 A Bíróság elnöke a 2017. április 25-i határozatával elrendelte a C-397/16. és a C-435/16. sz. ügy egyesítését a szóbeli szakasz lefolytatása és az ítélet meghozatala céljából.

A szóbeli szakasz újbóli megnyitása iránti kérelmekről

- 22 A Bíróság Hivatalához 2017. november 24-én, illetve december 1-jén benyújtott beadványokban a Porsche és az Audi az eljárás szóbeli szakaszának a Bíróság eljárási szabályzatának a 83. cikke alapján való újbóli megnyitását kérelmezte.
- 23 Kérelmének alátámasztása végett az Audi és a Porsche lényegében azzal érvel, hogy a főtanácsnok indítványa megalapozatlan állításokon alapul, amelyek nem képezték kontradiktórius vita tárgyát, és amelyek többek között a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdésében szereplő úgynevezett „javítási” záradékra vonatkoznak.
- 24 A Bíróság eljárási szabályzatának 83. cikke értelmében a Bíróság a főtanácsnok meghallgatását követően az eljárás során bármikor elrendelheti az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását, különösen ha úgy ítéli meg, hogy az ügy körülményei nincsenek kellően feltárva, vagy ha a fél e szakasz befejezését követően a Bíróság határozatára nézve döntő jelentőségű új tényt hoz fel, illetve ha az ügyet olyan érv alapján kellene eldönteni, amelyet a felek, illetve az Európai Unió Bírósága alapokmányának 23. cikke szerinti érdekeltek nem vitattak meg.
- 25 A jelen ügyben ez a helyzet nem áll fenn. Semmilyen módon nem hivatkoznak ugyanis új tényre. Ezenfelül az úgynevezett „javítási” záradék eredetét többek között a Bizottság érintette az írásbeli észrevételeiben, és azt a felek a tárgyalás során megvitatták. Így a Bíróság a főtanácsnok meghallgatását követően úgy véli, hogy a döntéséhez szükséges valamennyi információval rendelkezik.

- 26 Ezenfelül a Porsche és az Audi által a főtanácsnok indítványával szemben előterjesztett kritikák tekintetében emlékeztetni kell arra, hogy egyrészt az Európai Unió Bíróságának alapokmánya és eljárási szabályzata nem teszi lehetővé, hogy az érdekelt felek a főtanácsnoki indítványra válaszként észrevételeket tegyenek (2017. október 25-i Polbud – Wykonawstwo ítélet, C-106/16, EU:C:2017:804, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 27 Másrészt az EUMSZ 252. cikk második bekezdése értelmében a főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva, nyilvános tárgyaláson indokolással ellátott indítványt terjesszen elő azokban az ügyekben, amelyek esetében az Európai Unió Bíróságának alapokmánya szerint a főtanácsnok részvételére van szükség. E tekintetben a Bíróságot nem köti sem a főtanácsnok indítványa, sem pedig az annak alapjául szolgáló indokolás. Következésképpen az, ha az érdekelt fél nem ért egyet a főtanácsnok indítványával, bármilyen kérdéseket is vizsgáljon a főtanácsnok az indítványban, önmagában nem indokolhatja a szóbeli szakasz újbóli megnyitását (2017. október 25-i Polbud – Wykonawstwo ítélet, C-106/16, EU:C:2017:804, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 28 A fenti megfontolásokra tekintettel a Bíróság úgy véli, hogy az eljárás szóbeli szakasza újbóli megnyitásának nincs helye.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

A C-397/16. sz. ügyben előterjesztett második kérdésről és a C-435/16. sz. ügyben előterjesztett első kérdésről

- 29 A C-397/16. sz. ügyben előterjesztett második kérdéssel, és a C-435/16. sz. ügyben előterjesztett első kérdéssel, amelyeket együttesen és elsőként kell vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróságok lényegében arra várnak választ, hogy a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az abban foglalt úgynevezett „javítási” záradék a közösségi formatervezésiminta-oltalomból való kizárást az olyan formatervezési minta vonatkozásában, amely egy összetett termék olyan alkotóeleme, amelyet ezen összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló javítása céljából hasznosítanak, annak a feltételnek rendeli alá, hogy az oltalomban részesülő formatervezési minta függjön az összetett termék megjelenésétől.
- 30 Az Audi, a Porsche és a német kormány lényegében azzal érvelnek, hogy a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdésében foglalt úgynevezett „javítási” záradék kizárólag az olyan összetett termék alkotóelemeire alkalmazandó, amelynek a megjelenésétől az oltalomban részesülő formatervezési minta függ, azaz amelynek a formája kötött, így a könnyűfém gépjármű-keréktárcsák nem tartozhatnak e rendelkezés hatálya alá. Az Acacia, az olasz és a holland kormány, valamint a Bizottság ezzel szemben azt az álláspontot képviseli, hogy az úgynevezett „javítási” záradék alkalmazása nem korlátozódik a kötött formájú alkotóelemekre, azaz, azon alkotóelemekre, amelyeknek a formáját főszabály szerint az összetett termék megjelenése megváltoztathatatlan módon meghatározza, és így az az ügyfél által nem választható meg szabadon, így a könnyűfém keréktárcsák e rendelkezés hatálya alá tartozhatnak.
- 31 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak kifejezéseit kell figyelembe venni, hanem a szöveggörnyezetét, valamint annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is, amelyek az említett rendelkezés részét képezi (lásd ebben az értelemben: 2013. október 3-i Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács ítélet, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 50. pont; 2015. július 1-jei Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland ítélet, C-461/13, EU:C:2015:433, 30. pont; 2017. május 18-i Hummel Holding ítélet, C-617/15, EU:C:2017:390, 22. pont).

- 32 A 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdése értelmében „a közösségi formatervezésiminta-oltalom nem terjed ki az összetett termék alkotóelemét képező termék mintájának a 19. cikk (1) bekezdése értelmében történő hasznosítására, ha az az összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló javítását célozza.”
- 33 A 6/2002 rendelet (13) preambulumbekendésétől eltérően, amely szerint közösségi formatervezési mintaként nem részesülhet oltalomban az összetett termék alkotóelemét képező olyan termékre alkalmazott, vagy olyan termékben megtestesülő formatervezési minta, „amely az összetett termék eredeti megjelenéséhez szükségképpen igazodik”, feltéve hogy azt az összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló javítás céljából hasznosítják, ugyanezen rendelet 110. cikkének (1) bekezdése csupán azt írja elő, hogy egy „összetett termék alkotóeleméről” kell, hogy szó legyen, amelyet úgy kell „hasznosítani”, hogy „az összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló javítását célozza”.
- 34 A 6/2002 rendelet 110. cikke (1) bekezdésének a megfogalmazásából tehát az következik, hogy az, hogy az oltalomban részesülő formatervezési minta az összetett termék megjelenésétől függjön, nem szerepel az e rendelkezés által felsorolt feltételek között.
- 35 Ezt a szöveg szerinti értelmezést először is alátámasztja az úgynevezett „javítási” záradék keletkezése.
- 36 Meg kell ugyanis állapítani az említett záradék elfogadását megelőző jogalkotói munkálatok tekintetében, hogy mind a közösségi formatervezési mintáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre vonatkozó javaslat (HL 1994. C 29., 20. o.), mind pedig a közösségi formatervezési mintáról szóló tanácsi rendeletre vonatkozó módosított javaslat (HL 2001. C 62. E, 173. o.) tartalmazott egy olyan rendelkezést, amely, bár szigorúan azonos szövegezéssel, kifejezetten azt írta elő, hogy közösségi formatervezésiminta-oltalomban nem részesülhet az a formatervezési minta, amelyet olyan összetett termék alkotórészének minősülő termékre alkalmaznak, vagy amely olyan összetett termék alkotórészének minősülő termékben testesül meg, „amelynek a megjelenésétől a formatervezési minta függ”.
- 37 Amint azonban a főtanácsnok az indítványának a 60-62. pontjában lényegében megállapította, az Elnökségnek az Állandó Képviselek Bizottságához (Coreper) címzett, 2000. október 19-i 12420/00. sz. jelentéséből [1993/0463 (CNS) intézményközi dosszié] az következik, hogy „a javaslatra vonatkozó politikai megegyezés céljából” két fő kérdést terjesztettek a Coreper elé, melyek közül az egyik kifejezetten a pótalkatrészekre vonatkozott. Az említett jelentés megállapította, hogy az említett bizottságon belül a delegációk többsége úgy vélte, hogy egyrészt a szóban forgó rendelkezés szövegét közelíteni kell a 98/71 irányelv 14. cikkének a szövegéhez, és másrészt az alkatrészeket a jövőbeni rendelet által biztosított oltalomból csak annyiban kell kizárni, „amennyiben azokat olyan célra használják, amely lehetővé teszi az összetett terméknek az eredeti megjelenésének a helyreállítására irányuló javítását”.
- 38 Ez az a kontextus, amelyben a Tanács által végül elfogadott rendelkezésből kihagyták a szóban forgó rendelkezés szövegében előírt, mind a jelen ítélet 36. pontjában említett javaslatban, mind pedig a Bizottságnak a jelen ítélet 36. pontjában említett módosított javaslatában szereplő, azon körülményhez kapcsolódó követelményt, hogy az a termék, amelyben a formatervezési minta megtestesül, vagy amelyre e mintát alkalmazzák, olyan összetett terméknek legyen az alkotóeleme, „amelynek a megjelenésétől az oltalommal rendelkező formatervezési minta függ”.
- 39 A 6/2002 rendelet 110. cikke (1) bekezdésének a keletkezéséből tehát az következik, hogy az, hogy a rendelkezés hatálya nem korlátozódik azokra az alkotóelemekre, amelyeknek a formáját az összetett termék formája megköti, a jogalkotási folyamat során meghozott döntés eredménye.

- 40 Igaz, hogy amint azt az Audi, a Porsche, valamint a német kormány hangsúlyozta, az annak szükségességére hivatkozás, hogy „az oltalommal rendelkező formatervezési minta az összetett termék megjelenésétől függjön”, fennmaradt a 6/2002 rendelet (13) preambulumbekzdésének a szövegében. A fenti megfontolásokra tekintettel azonban ez a körülmény nem tűnik meghatározónak. Ezenfelül, amint az a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, annak ellenére, hogy egy közösségi jogi aktus preambuluma pontosíthatja annak tartalmát, arra nem lehet hivatkozni az adott jogi aktus rendelkezéseitől való eltérés céljából (2006. január 10-i IATA és ELFAA ítélet, C-344/04, EU:C:2006:10, 76. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 41 Ebben az összefüggésben és az uniós jogalkotónak a jelen ítélet 36–38. pontjában felidézett szándékára tekintettel a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdésére vonatkozóan nem azt a jelen ítélet 30. pontjában említett, és az Audi, a Porsche, valamint a német kormány által javasolt szigorú értelmezést kell alkalmazni, amely e rendelkezés kivételes vagy ideiglenes jellegén alapulna.
- 42 E tekintetben egyrészt igaz, hogy az ügynevezett „javítási” záradék a közösségi formatervezési minta tulajdonosának a jogait korlátozza, mivel abban az esetben, ha a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételek teljesülnek, megfosztja őt az e rendelet 19. cikkének (1) bekezdésében előírt, arra vonatkozó kizárólagos jogtól, hogy minden harmadik személy számára megtiltsa azt, hogy az engedélye nélkül hasznosítsa az ilyen formatervezési mintát, ami valóban igazolhatná e 110. cikk (1) bekezdésének a szigorú értelmezését. Mindazonáltal ez a körülmény nem igazolhatja azt, hogy e rendelkezés alkalmazása olyan feltételhez legyen kötve, amely abban nincs előírva.
- 43 Másrészt, bár a 6/2002 rendelet 110. cikkének a címe „Átmeneti rendelkezés”, és ezenfelül az (1) bekezdésében azt írja elő, hogy az említett „javítási” záradék „[az említett] rendeletnek a Bizottság ilyen tárgyú javaslata alapján történő módosítása hatálybalépésig” alkalmazandó, meg kell állapítani, hogy e rendelkezésnek a jellegénél fogva alkalmazandónak kell lennie addig, amíg azt a Bizottság javaslatára nem módosítják vagy nem helyezik hatályon kívül.
- 44 Másodszor, a 6/2002 rendelet 110. cikke (1) bekezdésének a jelen ítélet 34. pontjában foglalt értelmezését alátámasztja annak a kontextusnak az elemzése is, amelybe az ügynevezett „javítási” záradék illeszkedik, mivel e kontextus egyrészt a 6/2002 rendelet rendelkezéseivel, másrészt pedig a 98/71 irányelv rendelkezéseivel koherens értelmezés mellett szól.
- 45 E tekintetben először is, amint azt a főtanácsnok az indítványának az 55. pontjában megállapította, mind a formatervezési minták oltalmáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvtervezet (HL 1993. C 345., 14. o.), mind a jelen ítélet 36. pontjában említett rendeertervezet, melyeket párhuzamosan terjesztettek a Bizottság elé, olyan ügynevezett „javítási” záradékot tartalmazott, amelynek a hatálya az olyan összetett termékek részének minősülő alkotóelemekre korlátozódott, „amelyeknek a megjelenésétől a formatervezési minta függ”. A fent hivatkozott irányelvtervezettől eltérően a 98/71 irányelvben szereplő ügynevezett „javítási” záradék nem tartalmaz ilyen korlátozást. Márpedig, amint az a jelen ítélet 37. pontjában megállapításra került, az e rendelet 110. cikkének (1) bekezdésében foglalt ügynevezett „javítási” záradék szövegének a 6/2002 rendelet elfogadásához vezető jogalkotási munkálatok során való módosítása e szövegnek a 98/71 irányelv 14. cikkének a szövegéhez való közelítését célozta.
- 46 Ezenfelül a 6/2002 rendelet (9) preambulumbekzdése szerint e rendeletnek az alapvető rendelkezéseit a 98/71 irányelv megfelelő rendelkezéseivel összhangba kell hozni.
- 47 Végezetül a 6/2002 rendelet 110. cikkének (2) bekezdéséből az következik, hogy a Bizottságnak az ezen cikk (1) bekezdésben említett ügynevezett „javítási” záradéokra vonatkozó valamennyi javaslatát azokkal a módosításokkal együtt kell benyújtani, amelyeket a Bizottság a 98/71 irányelv 18. cikke értelmében az utóbbi irányelv 14. cikkében foglalt ügynevezett „javítási” záradék tárgyában javasol, és a Bizottságnak az említett 110. cikk (2) bekezdése értelmében e módosításokat figyelembe is kell vennie.

- 48 Márpedig a 98/71 irányelv 14. cikke nem tartalmaz olyan követelményt, amely szerint az oltalomban részesülő formatervezési mintának az összetett termék megjelenésétől kell függnie, ami az úgynevezett „javítási” záradék olyan értelmezése mellett szól, hogy annak nem feltétele, hogy az oltalomban részesülő formatervezési minta az összetett termék megjelenésétől függjön.
- 49 Harmadszor a 6/2002 rendelet 110. cikke (1) bekezdésének a jelen ítélet 34. pontjában foglalt értelmezését nem cáfolja meg az úgynevezett „javítási” záradéknak a jelen ítélet 36. pontjában említett rendelettervezet indokolásában kifejtett célja sem.
- 50 Mint az az említett indokolásból kitűnik, a közösségi formatervezési minták által nyújtott oltalomnak lehetnek olyan nemkívánatos hatásai, mint a piacon a verseny megszüntetése vagy korlátozása, többek között az olyan költséges és tartós összetett termékek esetében, mint a gépjárművek, amelyek tekintetében az azon formatervezési minták által nyújtott oltalom, amelyek az összetett terméket alkotó különleges elemekre alkalmazandóak, a pótalkatrészek tekintetében valódi kötött piacot eredményezhet. E kontextusban az úgynevezett „javítási” záradéknak az a célja, hogy megakadályozza bizonyos pótalkatrészek esetében a kötött piacok kialakulását, és különösen megakadályozza azt, hogy az a fogyasztó, aki tartós és esetlegesen drága terméket vásárolt, a külső alkatrészek beszerzése tekintetében határozatlan ideig az összetett termék gyártójához legyen kötve.
- 51 Márpedig, amint azt a főtanácsnok lényegében az indítványának a 44. és 45. pontjában megállapította, a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdésében foglalt úgynevezett „javítási” záradék éppen a pótalkatrészek kötött piaci kialakulásának a korlátozása érdekében írja elő, hogy a közösségi formatervezési minta oltalma nem terjed ki az olyan közösségi formatervezési mintára, amely egy összetett termék olyan alkotóeleme, amelyet ezen összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló javítása céljából hasznosítanak.
- 52 Az úgynevezett „javítási” záradék azon célját, hogy bizonyos mértékben a pótalkatrészek piacát liberalizálja, ezenfelül alátámasztja a 98/71 irányelv (19) preambulumbekzdése és 14. cikke is, amelyek szerint a valamely összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló javítás céljából hasznosított alkotóelem formatervezési mintájának a hasznosítását érintő nemzeti jogszabályok módosítása csak abban az esetben megengedett, ha e módosítás célja a szóban forgó alkotóelemek piacának a liberalizálása.
- 53 A fenti okfejtések összességéből az következik, hogy a 6/2002 rendelet 110. cikke (1) bekezdésének a hatálya nem korlátozódik az olyan összetett termék részét képező alkotóelemekre, amelyek a megjelenésétől az oltalomban részesülő formatervezési minta függ.
- 54 A fenti megfontolásokra tekintettel a C-397/16. sz. ügyben előterjesztett második kérdésre és a C-435/16. sz. ügyben előterjesztett első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az abban foglalt úgynevezett „javítási” záradék a közösségi formatervezésiminta-oltalomból való kizárást az olyan formatervezési minta vonatkozásában, amely egy összetett termék olyan alkotóelemét képezi, amelyet ezen összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló javítása céljából hasznosítanak, nem rendeli alá azon feltételnek, hogy az oltalomban részesülő formatervezési minta függjön az összetett termék megjelenésétől.

A C-397/16. sz. ügyben előterjesztett első kérdésről és a C-435/16. sz. ügyben előterjesztett második kérdésről

- 55 A C-397/16. sz. ügyben előterjesztett első kérdéssel és a C-435/16. sz. ügyben előterjesztett második kérdéssel, amelyeket együttesen és másodikként kell vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróságok lényegében arra várnak választ, hogy a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdésében foglalt úgynevezett „javítási” záradék a közösségi formatervezésiminta-oltalomból való kizárást az olyan

formatervezési minta vonatkozásában, amely egy összetett termék olyan alkotóeleme, amelyet ezen összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló javítása céljából hasznosítanak, milyen feltételeknek rendeli alá.

- 56 A C-397/16. sz. ügyben előterjesztett első kérdés tekintetében az Audi és a német kormány lényegében azzal érvel, hogy az olyan utángyártott keréktárcsák, amelyek a gyárilag felszerelt keréktárcsákkal esztétikailag azonosak, nem tartoznak az összetett terméknek a javítását és az eredeti megjelenésének a helyreállítását célzó alkotóelem fogalmába, így az ilyen keréktárcsára nem terjed ki az úgynevezett „javítási” záradék hatálya. Az Acacia, az olasz és a holland kormány, valamint a Bizottság ezzel szemben úgy véli, hogy a gyárilag felszerelt keréktárcsákkal esztétikailag azonos, utángyártott keréktárcsák beletartoznak az összetett terméknek a javítását és az eredeti megjelenésének a helyreállítását célzó alkotóelem fogalmába.
- 57 Ami a C-435/16. sz. ügyben előterjesztett második kérdést illeti, a Porsche, az olasz és a holland kormány, valamint a Bizottság lényegében azt az álláspontot képviseli, hogy ahhoz, hogy az utángyártott gépjármű-keréktárcsa az úgynevezett „javítási” záradék hatálya alá tartozzon, az ilyen keréktárcsának az eredetivel azonos megjelenésűnek kell lennie. Az Acacia álláspontja szerint ugyanakkor az úgynevezett „javítási” záradék az eredeti keréktárcsák valamennyi „szokásos változatára” alkalmazandó.
- 58 A 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdése értelmében a közösségi formatervezésminta-oltalom nem terjed ki „az összetett termék alkotóelemét képező termék mintájának a 19. cikk (1) bekezdése értelmében történő hasznosítására, ha az az összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló javítását célozza”.
- 59 E rendelkezés szövegéből tehát az következik, hogy az úgynevezett „javítási” záradék alkalmazása több feltételhez kötött, amelyek először is a közösségi formatervezési minta létezésére, továbbá egy összetett termék alkotóelemének a meglétére, és végül annak a szükségességére vonatkoznak, hogy „a 19. cikk (1) bekezdése értelmében történő hasznosítás [álljon fenn, amely] az összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló javítását célozza”.
- 60 Először is meg kell állapítani, hogy a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdése abban az esetben, ha az e rendelkezésben előírt feltételek teljesülnek, a „községi formatervezési minta” tekintetében az oltalmat teljes mértékben kizárja. Ebből következően, amint azt a főtanácsnok az indítványának a 90. és 91. pontjában lényegében megállapította, az említett 110. cikk (1) bekezdése csak olyan alkotóelemekre alkalmazható, amelyek közösségi formatervezési mintára vonatkozó oltalom tárgyát képezik, és amelyek, amint az e rendelet 1. cikkének (1) bekezdéséből következik, megfelelnek az említett rendeletben felsorolt oltalmi feltételeknek, különösen ideértve a rendelet 4. cikkében foglaltakat.
- 61 E tekintetben a 6/2002 rendelet 4. cikkének (2) bekezdése értelmében az összetett termék alkotóelemét képező termékre alkalmazott vagy ilyen termékekben megtestesülő mintának az oltalma csak akkor biztosított, ha egyrészt az alkotóelem az összetett termékbe történt beillesztését követően is látható marad annak rendeltetésszerű használata során, és másrészt az alkotóelem látható külső jellegzetességei önmagukban is megfelelnek az újdonság és az egyéni jelleg követelményeinek, melyeket e cikk (1) bekezdése ír elő.
- 62 A jelen ügyben nem vitatott, hogy ez fennáll az Audi és a Porsche tulajdonában álló, gépjármű-keréktárcsákra vonatkozó közösségi formatervezési minták esetében.
- 63 Másodszor a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdése kizárólag az „összetett termék alkotóelemeire” vonatkozik.

- 64 Meg kell állapítani, hogy a 6/2002 rendelet nem határozza meg az „összetett termék alkotóelemének” a fogalmát. E rendelet 3. cikkének b) és c) pontjából azonban az következik, hogy egyrészt a „termék” bármely ipari vagy kézműipari árucikk, ideértve – egyebek mellett – azokat a részeket is, amelyeket valamely összetett termékben való összeállításra szántak, és másrészt az „összetett termék” az olyan alkotóelemekből álló termék, amelyek eltávolításával a termék szétszedhető és utána újból összeállítható. Ezenfelül az alkotóelem fogalmának a rendeletben szereplő meghatározása hiányában e fogalmat a mindennapi nyelv szerinti általános jelentése alapján kell értelmezni (lásd ebben az értelemben: 2006. május 4-i Massachusetts Institute of Technology ítélet, C-431/04, EU:C:2006:291, 17. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 65 E körülmények között meg kell állapítani, hogy a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdésében az „összetett termék alkotóeleme” több olyan összetevőre utal, amelyeket arra terveztek, hogy azokat valamely összetett ipari vagy kézműipari árucikkbe beszereljék, amelyek eltávolításával ezen árucikk szétszedhető és utána újból összeállítható, és amelyek nélkül az összetett termék nem használható rendeltetésszerűen.
- 66 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a gépjármű-keréktárcsát az említett rendelkezés értelmében egy „összetett termék alkotóelemének” kell tekinteni, mivel az ilyen keréktárcsa az összetett terméknek minősülő gépjárműnek az összetevője, melynek hiányában e termék nem használható rendeltetésszerűen.
- 67 Harmadszor a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdése az úgynevezett „javítási” záradék alkalmazásához megköveteli, hogy az összetett termék alkotóelemét „a 19. cikk (1) bekezdése értelmében [...] hasznosít[sák], [és] az az összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló javítását célozza”.
- 68 E tekintetben először is a 6/2002 rendelet 19. cikkének (1) bekezdéséből az következik, hogy e rendelkezés értelmében az alkotórész „hasznosításának” minősül különösen annak a terméknek az előállítás, forgalomba hozatalra való felkínálása, forgalomba hozatala, behozatala, kivitele, használata és e célokból való raktáron tartása, amelyre a mintát alkalmazzák, illetve amelyben a minta megtestesül. Amint az e cikk szövegéből kitűnik, e fogalmat tágan kell értelmezni, és az kiterjed az alkotórésznek a javítás céljaira való mindenfajta hasznosítására.
- 69 Másodszor, az alkotórész hasznosításának az összetett termék „javítását” kell céloznia. E tekintetben, amint azt a főtanácsnok az indítványának a 89. és 100. pontjában lényegében megállapította, az a követelmény, amely szerint az alkotóelem hasznosításának lehetővé kell tennie az összetett termék „javítását”, azt feltételezi, hogy az alkotóelem szükséges legyen az összetett termék rendeltetésszerű használatához, vagy másként fogalmazva az alkotóelem meghibásodása vagy hiánya akadályozza az ilyen rendeltetésszerű használatot. Így az úgynevezett „javítási” záradékra való hivatkozás lehetősége tekintetében követelmény, hogy az alkotóelem szükséges legyen a meghibásodott összetett termék megjavításához, különösen az eredeti alkotóelem hiánya vagy károsodása esetén.
- 70 Kizárt tehát az úgynevezett „javítási” záradék hatályából az alkotóelem mindenfajta kedvtelési célú, vagy pusztán a kényelmet szolgáló hasznosítása, mint például az alkotóelemnek az esztétikai okokból vagy az összetett termék egyedi kialakítása céljából való lecserélése.
- 71 Negyedszer a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdése az úgynevezett „javítási” záradék alkalmazásához megköveteli, hogy az összetett termék javítása „az összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuljon”.
- 72 A 6/2002 rendelet 3. cikke a) pontjára tekintettel meg kell állapítani, hogy a termék egészének vagy részének a megjelenését magának a terméknek, illetve a díszítésének külső jellegzetességei – különösen a rajzolat, a körvonalak, a színek, az alak, a felület, illetve az anyagok jellegzetességei – eredményezik.

- 73 E tekintetben, amint azt a főtanácsnok az indítványának a 103. és 104. pontjában megállapította, a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdésében említett alkotóelem hozzájárul az összetett termék megjelenéséhez. Amint ugyanis arra a Bíróság a jelen ítélet 60. pontjában emlékeztetett, e rendelkezés kizárólag azokra az alkotóelemekre vonatkozik, amelyek közösségi formatervezési mintára vonatkozó oltalomban részesülnek, és amelyek emiatt e rendelet 4. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerint az összetett termékbe történt beillesztését követően is láthatóak maradnak annak rendeltetésszerű használata során Márpedig egy látható alkotóelem szükségszerűen hozzájárul az összetett termék megjelenéséhez.
- 74 Szükséges továbbá, hogy a javítást az összetett termék „eredeti” megjelenésének helyreállítása érdekében végezzék. Következésképpen ahhoz, hogy az úgynevezett „javítási” záradékot alkalmazni lehessen, az alkotóelemet annak céljával kell hasznosítani, hogy az összetett terméknek helyreállítsák azt a megjelenését, amelye azt a forgalomba hozatalakor jellemezte.
- 75 Meg kell állapítani, hogy az úgynevezett „javítási” záradék kizárólag az összetett termék azon alkotóelemeire vonatkozik, amelyek vizuálisan azonosak az eredeti alkotóelemmel.
- 76 Az ilyen értelmezés megfelel továbbá a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodás 26. cikke (2) bekezdésének is, amely azt írja elő, hogy az ipari mintaoltalom hatálya alóli kivételeknek korlátozottaknak kell lenniük, és azok nem lehetnek észszerűtlenül ellentétesek az oltalmazott ipari minta szokásos hasznosításával, és nem sértik aránytalanul a mintaoltalom jogosultja jogos érdekeit, figyelembe véve harmadik felek jogos érdekeit is. A jelen ügyben ez valóban teljesül, mivel az úgynevezett „javítási” záradék alkalmazása azon formatervezési minta hasznosítására korlátozódik, amely egy összetett termék olyan alkotóelemét képezi, amelyet kizárólag az összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló tényleges javítás céljából hasznosítanak.
- 77 Kizárt tehát az alkotóelem minden olyan hasznosítása, amelynek nem az a célja, hogy az összetett terméknek helyreállítsák azt a megjelenését, amely azt a forgalomba hozatalakor jellemezte. Ilyen hasznosítás áll fenn többek közt abban az esetben, ha a cserealkatrész a színét vagy a méretét tekintve nem felel meg az eredeti alkotóelemnek, vagy ha az összetett termék megjelenése annak forgalomba hozatala óta megváltozott.
- 78 A fenti megfontolásokra tekintettel a C-397/16. sz. ügyben előterjesztett első kérdésre és a C-435/16. sz. ügyben előterjesztett második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az abban foglalt úgynevezett „javítási” záradék a közösségi formatervezésminta-oltalomból való kizárást az olyan formatervezési minta vonatkozásában, amely egy összetett termék olyan alkotóelemét képezi, amelyet ezen összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló javítása céljából hasznosítanak, annak a feltételeknek rendeli alá, hogy a cserealkatrész megjelenésének vizuálisan azonosnak kell lennie azon alkotóelem megjelenésével, amelyet eredetileg szereltek az összetett termékbe a forgalomba hozatalakor.

A C-397/16. sz. ügyben előterjesztett harmadik kérdésről, valamint a C-435/16. sz. ügyben előterjesztett harmadik és negyedik kérdésről

- 79 A C-397/16. sz. ügyben előterjesztett harmadik kérdéssel, valamint a C-435/16. sz. ügyben előterjesztett harmadik és negyedik kérdéssel, amelyeket együttesen és harmadikként kell vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróságok lényegében arra várnak választ, hogy a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy ahhoz, hogy az e rendelkezésben foglalt úgynevezett „javítási” záradékra hivatkozni lehessen, az összetett termék alkotóeleme gyártójának vagy értékesítőjének ügyelnie kell arra, hogy az összetett terméknek az ily módon hasznosított alkotóeleme csak javítás céljából lehessen megszerezhető, és ha erre ügyelnie kell, ennek milyen módon kell megtörténnie.

- 80 Az Audi e tekintetben úgy véli, hogy az úgynevezett „javítási” záradék alkalmazása összeegyeztethetetlen az utángyártott alkotóelemeknek a végső fogyasztók számára való közvetlen értékesítéssel, így az utángyártott alkotóelemek gyártóinak a termékeiknek a javítóműhelyek számára való értékesítésére kell szorítkozniuk. A Porsche azzal érvel, hogy az utángyártott alkotóelemek gyártóinak objektív módon ügyelniük kell arra, hogy a termékeiket csupán javítás céljára szerezhessék meg, és más célokra, mint például az összetett termék egyedi kialakítása, ez ne legyen lehetséges. Az olasz kormány és a Bizottság lényegében azt az álláspontot képviseli, hogy az utángyártott alkotóelemek gyártója köteles általános ellenőrzési intézkedéseket elfogadni az ilyen alkotóelemek jogszerű hasznosításának a biztosítása érdekében. Az Acacia a maga részéről úgy véli, hogy az ügyfeleknek szóló előzetes írásos tájékoztatás arról a körülményről, hogy az alkotóelem célja az összetett termék javítása az eredeti megjelenésének a helyreállítása érdekében, összeegyeztethető az érintett érdekek közötti igazságos egyensúly követelményével.
- 81 A 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdése, amint az a szövegéből kitűnik, kizárja a közösségi formatervezésiminta-oltalmat az olyan formatervezési minta vonatkozásában, amely egy összetett termék olyan alkotóeleme, amelyet az összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló javítás céljából hasznosítanak. A szóban forgó „hasznosítás” e tekintetben, amint arra a Bíróság a jelen ítélet 68. pontjában emlékeztetett, különösen annak a terméknek az előállítása, forgalomba hozatalra való felkínálása, forgalomba hozatala, behozatala, kivitele, használata és e célokból való raktáron tartása, amelyre a mintát alkalmazzák, illetve amelyben a minta megtestesül.
- 82 Meg kell tehát állapítani, hogy ha az ilyen hasznosítás, amint az alapügyekben, az ilyen termék gyártásában és értékesítésében áll, a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdése e termék gyártója és értékesítője tekintetében, akik e terméket elő kívánják állítani és értékesíteni kívánják annak érdekében, hogy az említett rendelkezés által előírt feltételek tiszteletben tartása mellett lehetővé tegyék a termék tényleges hasznosítását, előír-e bizonyos kötelezettségeket az említett feltételeknek a további hasznosítók általi tiszteletben tartását illetően.
- 83 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az a kivétel, amelyet az úgynevezett „javítási” záradék a formatervezési minták oltalmára vonatkozó elv tekintetében bevezet, megköveteli, hogy az érintett alkatrész végső felhasználója azt a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételek tiszteletben tartása mellett hasznosítsa, azaz, ezen alkatrészt az érintett összetett termék javítása keretében hasznosítsa, az összetett termék eredeti megjelenésének a helyreállítása céljából.
- 84 Hangsúlyozni kell továbbá, hogy az említett rendelkezés a jelen ítélet 51. pontjában felidézett sajátos célok érdekében a formatervezési minták oltalmára vonatkozó rendszertől való eltérést vezet be, és e rendszer hatékonysága megőrzésének a szükségessége azoktól, akik az említett eltérésre hivatkoznak, azt követeli meg, hogy a lehető legnagyobb mértékben hozzájáruljanak a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdésében megállapított feltételeknek a többek között a végső hasznosító általi szigorú tiszteletben tartásához.
- 85 E kontextusban, bár természetesen nem várható el az összetett termék alkotóelemének a gyártójától vagy az értékesítőjétől, hogy objektív módon és minden körülmények között garantálja, hogy az általa a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdésében előírt feltételeknek megfelelő hasznosítás céljára gyártott vagy értékesített alkotóelemet a végső felhasználók végül valóban az említett feltételek tiszteletben tartása mellett hasznosítsák, továbbra is igaz, hogy amint azt a főtanácsnok az indítványának a 131., 132. és 135. pontjában megállapította, az ilyen gyártót vagy értékesítőt ahhoz, hogy az e rendelkezés által megállapított eltérési rendszerben részesülhessen, gondossági kötelezettség terheli az említett feltételeknek a további hasznosítók általi tiszteletben tartását illetően.

- 86 Konkrétan az ilyen gyártónak vagy értékesítőnek először is a további hasznosítókat világos és olvasható módon tájékoztatnia kell a terméken, a csomagoláson, a katalógusokban vagy az eladási dokumentumokban egyrészt arról, hogy az érintett alkotóelem olyan formatervezési mintát testesít meg, amelynek nem tulajdonosa, és másrészt arról, hogy ezen alkotóelem kizárólag az összetett termék azon célból történő javításához hasznosítható, hogy e termék eredeti megjelenését helyreállítsák.
- 87 Az ilyen gyártónak vagy értékesítőnek továbbá a megfelelő eszközök – többek között szerződések – igénybevételével ügyelnie kell arra, hogy a további hasznosítók a szóban forgó alkotóelemet ne szánják olyan hasznosításra, amely nem egyeztethető össze a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdésével.
- 88 Végezetül az említett gyártónak vagy értékesítőnek tartózkodnia kell az ilyen alkotóelem eladásától abban az esetben, ha tudomásuk van arról, vagy a releváns körülmények összességére tekintettel észszerű okuk van azt feltételezni, hogy ezen alkotóelem nem a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdésével előírt feltételeknek megfelelően kerül hasznosításra.
- 89 A fenti megfontolásokra tekintettel a C-397/16. sz. ügyben előterjesztett harmadik kérdésre, valamint a C-435/16. sz. ügyben előterjesztett harmadik és negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy ahhoz, hogy az e rendelkezésben foglalt úgynevezett „javítási” záradékra hivatkozni lehessen, az összetett termék alkotóelemének gyártóját vagy értékesítőjét gondossági kötelezettség terheli az említett rendelkezésben előírt feltételeknek a további hasznosítók általi tiszteletben tartását illetően.

A költségekről

- 90 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A közösségi formatervezési mintáról szóló, 2001. december 12-i 6/2002/EK tanácsi rendelet 110. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az abban foglalt úgynevezett „javítási” záradék a közösségi formatervezésiminta-oltalomból való kizárást az olyan formatervezési minta vonatkozásában, amely egy összetett termék olyan alkotóelemét képezi, amelyet ezen összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló javítása céljából hasznosítanak, nem rendel alá azon feltételnek, hogy az oltalomban részesülő formatervezési minta függjön az összetett termék megjelenésétől.**
- 2) **A 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az abban foglalt úgynevezett „javítási” záradék a közösségi formatervezésiminta-oltalomból való kizárást az olyan formatervezési minta vonatkozásában, amely egy összetett termék olyan alkotóelemét képezi, amelyet ezen összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló javítása céljából hasznosítanak, annak a feltételnek rendel alá, hogy a cserealkatrész megjelenésének vizuálisan azonosnak kell lennie azon alkotóelem megjelenésével, amelyet eredetileg szereltek az összetett termékbe a forgalomba hozatalakor.**

- 3) A 6/2002 rendelet 110. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy ahhoz, hogy az e rendelkezésben foglalt úgynevezett „javítási” záradékokra hivatkozni lehessen, az összetett termék alkotóelemének gyártóját vagy értékesítőjét gondossági kötelezettség terheli az említett rendelkezésben előírt feltételeknek a további hasznosítók általi tiszteletben tartását illetően.**

Aláírások